

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Promptuarium allegoriarum sacrarum praecipua fidei
christianae capita illustrantium: indice quadruplici
instructum post editiones 5 revisum, iam septimo
recusum**

Botsack, Johann

Francofurti ad Moenum, 1678

Articvlvs I.

[urn:nbn:de:bsz:31-142795](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-142795)

tumeliæ ignominiam detrahentur quidam, Dan. 12, 2. Pharao fecit hoc die tertio, quo natalem suum celebravit: Dies resurrectionis est tertius dies, quò non suum, sed suorum fidelium natalem verum celebraturus est Dominus, natalem ad æternam lætitiã, ad incorruptibilitatem perpetuam, 1. Cor. 15. v. 44. non ad tristitiã, qualis est natalis noster hujus vitæ; Eccl. 7. v. 2. Job. 14. v. 1. *O Domine Jesu, iram tuam promeriti; Noxam tamen remitte, & caput nostrum exalta à portis illis mortis, Psal. 9. v. 15. ut tibi gratias æternas persolvamus!*

CAPUT XXIV.

DE

JUDICIO EXTREMO.

ARTICULUS I.

DE SIGNIS ANTECEDENTIBUS
ULTIMUM JUDICIUM.

ULTIMA TEMPORA.

1666. Apoc. 10. v. 4. *Audita sunt tonitrua, visa fulgura, reges ipsi terra in cavernis terra delitescere expetiverunt, Apoc. 6. v. 16. ante diem iræ Domini, & antequam templum Dei aperiatur, ita signorum tonitrua audientur, fulgura notarum videbuntur, antequam in judicio templum cœli aperiatur.*

SIGNA

SIGNA ANTECESSURA

judicium.

1667. *Liberationem populi ex Aegypto, urbis Hierosolymæ destructionem, Jerem. 18. & 19. vasis figuli, lagenæ fractæ, Babylonis excidium, Jer. 51. v. 59. signa præcesserunt: ita piorum liberationem Rom. 8. v. 23. per judicium signa præcessura sunt.*

TEMPORA JUDICIUM PRÆ-

cessura tristitia.

1668. 2. Chron. 15. v. 6. *Assaria primò mala Judæis imminentiã prænunciat, que sunt:*

1. *Gentium mutua concisio, v. 6. earundemq; turbatio; eod.*

2. *Officium inculcat, quod est in confortatione & manuum roboratione v. 7. addito à consequenti præmio argumento: Ita Christus mala diem extremum præcessura prædicit & simul de officio nostro nos monet, quod doceat fortitudinem ostendere, manus roborare, sicut Moses orando, Exod. 17. & capita levare, Luc. 21.*

CALAMITATES ULTIMI

temporis.

1669. *Horror Abrahamo circa solis occasum contigit, Gen. 15. v. 12. Horror iste ultimi seculi calamitates & tristissimas confusiones denotare potest, de quibus Matth. 24. Hunc piorum horrorem prævidens Christus monuit, ut capita nostra attolleremus, Luc. 21. Sole occidente enim consolationis sole etiam justitiæ Christo ex cordibus hominum per charitatis & fidei extinctionem evanescente, Matth. 24. vers. 3. 2. Tim. 3. v. 3. talis incesset timor, pientissimos quoque Abrahami genuinos filios.*

PARTURITIO CREATURARUM,

Rom.8.v.19.

1670. *Ob boni expectationem.* Mulier gravida expectat bonum liberationis : ita creaturæ expectant suam & filiorum Dei liberationem & velut nativitatem, quando pii cum impiis in hoc mundo sunt velut Jacob & Esau in utero maternò, mutuum calcitrantes.

2. *Ob mali positionem,* quod multiplex :

1. Vanitates. Vanitatibus enim creaturæ servire coguntur, Rom.8.v.20.

2. Serviendi necessitas, ibid.

3. Rei speratæ tarditas, verf. 21. Nam & ipsæ creaturæ expectant liberationem à vanitate corruptionis.

3. *Parturientium dolorem,* qui maximè exaggeratur. Talis quoque est creaturarum dolor, vanitati subiectarum.

ULTIMORUM TEMPORUM MALITIA terra impatiens.

1671. *Core, Dathan, Abiram terra absorbit.* Numer.16. seculi ultimam impietatem terra dehisceret, nisi longanimitas Dei pœnitentiam expectaret, 2.Petr.3.v.9.

SECURITAS ULTIMI temporis.

1672. *David Saulem cum toto exercitu dormientem reperit, nullo excubias agente,* 1.Sam.26.v.7. Figura est ultimæ securitatis, quando mundus dormiet in securitate, Christo interim superveniente ex insperato ; unde dies Domini instar furis venire dicitur, Matth.24.v.43. 1.Theff.5.v.2. 2.Petr.3.verf.10. Apoc.16.v.15. Vigilemus igitur, surgamus, Eph.5.verf.14. non dormiamus, 1.Theff.5.v.6. cum imprudentibus virginibus, Matth.25.v.11.12.

SE-

temporis.

1673. *Generi Loth admonitionem faceri flocci fecerunt, hortantis Sodomis emigrare, Gen. 19. v. 14.* Tales sunt ultimi seculi empaietæ, quibus ridiculus videtur Christi reditus ad decretorium illum diem. Hi sunt, quos describunt Apostoli, 1. Tim. 4. v. 1. 2. Tim. 3. v. 1. seq. 2. Petr. 3. v. 3. & Christus ipse, Matth. 24. vers. 37. Luc. 17. v. 26.

CHRISTI SPONSI MORA
multiabutuntur.

1674. Matth. 25. v. 5. *Moram Sponsus fecit.* Hic Christus est, qui moram reditûs sui facere & tardare videtur promissionem, 2. Petr. 3. 9. Quocirca quamplurimi minùs sedulò vigilant. Piorum autem est, lampades fidei & charitatis instructas habere, Matth. 25. v. 4. vigilare, Matth. 24. v. 43. Luc. 12. v. 39. Janitorum est vigilare, ut Domino aperiant fores. Nos sumus Dei janitores, qui redituro Domino fores aperire debemus per sedulam vigilantiam, Marc. 13. 34. ne cœlesti consortiò excludamur per nostram somnolentiam, Matth. 13. v. 25. Matth. 25. v. 10.

HOMINES ULTIMIS TEMPORIBUS
extabescunt.

1675. *Jacob, Gen. 31. v. 40. calore diei extabescere serviens Labano, nec adhuc gaudens libertate:* Ita pii extabescunt; quando adhuc mundi hujus vanitatibus inservire coguntur, non gaudentes libertate illâ gloriosâ filiorum Dei, Rom. 8. v. 21.

PII MAXIME AFFLIGUNTUR
diebus ultimis.

1676. *Nauta extra culpam constituti maximè deprecabantur tempestatem, Jonâ dormiente, Jon. 1. v. 5. 6.*

Ccc 3 Ita

Ita pii maximè tristes erunt tempore iudicii, finem seculi expectantes, pressi durâ servitute vanitatis, Rom.8. v.20. & peccati, Rom.8.v.ult. Malis interim in utramque aurem dormientibus, 1. Thessal. 5. vers. 3. noctu dormiunt, Matth.24. v.7.12. Sicut antediluvianii homines.

PII GEMENTES, IN JUDICIO
liberantur.

1677. Ezech.9.v.4. *Gementes ob malitiam, signantur Thau, & liberantur.* Ita pii gementes sub onere mali culpæ & pœnæ, Rom.8.v.23. tandem liberabuntur. Gemitus ille est columbarum gemitus, quos exaudit Dominus & ad liberandum columbam (ecclesiam suam) cœlo descendit.

ARTICULUS IV.

DE NOMINIBUS VARIIS EXTREMI JUDICII.

DIES JUDICII VOCATUR
astus.

1678. Lucæ.21.v.30. Marc.13.v.28.

1. *Ob solis propinquitatem*: Sol enim justitiæ maximè propinquus erit, cum revelabitur in regno gloriæ suæ, 2. Thess.1. v.7.8. revelatâ facie eum intuebitur & videbimus sicuti est, 1. Joh.3. vers.2. æternum gaudium super capita nostra erit, Esa.55. v.10. cap.51. v.11. Hic videmus solem illum in ænigmate, 2. Corinth.13. in hac vita radii obliquè sparguntur; in altera vita directi erunt: Unde Christus de hac ait lætitiâ: *Gaudium vestrum nemo tollet à vobis*, Joh.16. v.22. 1. Petr.1.v.8.

2. *Ob agriculturalum declarationem*: In messe videmus,